

Policy för god ekonomisk hushållning

Antagen av kommunfullmäktige § 41/2014
Reviderad av kommunfullmäktige § 271/2016
Reviderad av kommunfullmäktige § 247/2019
Reviderad av kommunfullmäktige § 304/2021

Dokumentnamn: Policy för god ekonomisk hushållning		Ärendebeteckning: Kst/2021:876
Dokumentägare: Ekonomidirektör	Dokumentansvarig: Ekonomidirektör	Publiceras: Örnkom
Ersätter dokument: Policy för god ekonomisk hushållning, KF§247/2019	Revideras: Vid behov	Utvärderas: Vid behov
Relaterade dokument: Policy för ekonomistyrning		
Målgrupp: Den kommunala koncernen		

Bakgrund/syfte

Kommunallagen och Lagen om kommunal bokföring och redovisning anger att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Vidare anges att kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning som ska avse det strategiska, mer långsiktiga perspektivet, d.v.s. längre än ett budgetperspektiv på ett år och plan för tre år.

Om kommunen har inrättat en resultatutjämningsreserv (RUR) ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Kommunfullmäktige har fastställt mål för den kommunala koncernen avseende verksamhet och ekonomi. För den verksamhet som drivs i företagsform sker styrningen mot god ekonomisk hushållning även genom företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv och beslut om budget innehållande utdelning/avkastningskrav.

God ekonomisk hushållning

Ekonomisk hushållning kan definieras som en hållbar ekonomi över tid där positiva resultat och hög måluppfyllelse möjliggör att varje generation invånare betalar för den service den konsumerar samtidigt som måluppfyllelsen indikerar verksamheternas kvalitet.

År 2000 infördes det s.k. balanskravet i Kommunallagen för att förtydliga kopplingen till god ekonomisk hushållning. Balanskravet innebär att intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Blir resultatet negativt måste det regleras inom tre år.

Örnsköldsviks kommun

Vision för Örnsköldsviks kommunkoncern

Vi bygger bäst tillsammans! 2030 är Örnsköldsvik ett kreativt nav med stark utveckling där initiativ och idéer tas till vara. En plats för 65 000 nyfikna med framtidstro. Här känner människor trygghet, gemenskap och glädje.

Utgångspunkter

För att uppnå visionen är näringslivet, kulturlivet och föreningslivet tillsammans med kommunens medarbetare aktiva och viktiga aktörer för att människor ska vilja bo i, leva i och besöka Örnsköldsvik. Såväl staden som bygderna bidrar till utvecklingen och kommunens satsningar fördelas över hela det geografiska området.

Örnsköldsvik välkomnar teknisk utveckling och en mångfald av människor och idéer. Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet, enligt Agenda 2030, är vägledande för verksamhet och beslut. Ett aktivt miljö- och klimatarbete genomsyrar kommunkoncernens verksamheter, liksom ständiga förbättringar och varsamhet med skattededlen.

I Örnsköldsvik är det tryggt att leva, med god hälsa genom livets alla faser, i hela kommunen. Kommunen styrs effektivt utifrån nytta, kvalitet och hållbarhet för alla invånare, med ett samverkande perspektiv där många aktörer bidrar.

Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktige har fastställt följande verksamhetsmål:

- Örnsköldsviks skolor bygger lärande för livet och ska vara en högt rankad skolkommun vad gäller meritvärden. Alla barn ska känna sig trygga i skolmiljön.
- Örnsköldsviks växande näringsliv utvecklar nya produkter, upplevelser och tjänster som i kombination med en attraktiv boendemiljö ger förutsättningar att uppnå visionen om befolkningstillväxt.
- Örnsköldsviks kommunkoncern ska vara klimatneutral och energieffektiv år 2030. Varor som köps in ska i huvudsak vara giftfria, återvunna eller av förnybar råvara.

Som komplement till dessa verksamhetsmål har kommunfullmäktige fastställt två ekonomiska mål för mandatperioden 2019-2022.

- Resultatmålet för kommunen ska uppgå till minst +2 % av skatteintäkter och statsbidrag under mandatperioden.
- Målet för mandatperioden är att de skattefinansierade investeringarna ska max uppgå till 930 Mkr.

Med ett resultat årligen på 2 %-2,5 % skapas förutom en värdesäkring ett bra handlingsutrymme samt en självfinansiering av de skattefinansierade investeringarna på 930 Mkr över mandatperioden, vilket innebär att det finansiella handlingsutrymmet på både kort och lång sikt bibehålls. Med dagens möjlighet till användning av resultatutjämningsreserv kan kommunen dessutom genom överskott under högkonjunktur mildra kraven på inbromsning vid lågkonjunktur.

För att uppfylla gällande lagstiftning och med ytterligare underlag kunna bedöma god ekonomisk hushållning för den kommunala koncernen, vid boksluten för 2021 och 2022, har kommunfullmäktige fastställt ytterligare ett ekonomiskt mål.

- Resultatmålet för den kommunala koncernen ska uppgå till minst +4 % av skatteintäkter och statsbidrag för åren 2021 och 2022.

Bedömning av god ekonomisk hushållning

Bedömning av god ekonomisk hushållning bygger på måluppfyllelsen av kommunfullmäktiges verksamhetsmål och ekonomiska mål, mått för Ekonomi i balans samt övrig finansiell analys. Den finansiella analysen bygger på följande aspekter:

- Resultat – Vilken balans har kommunen haft över sina intäkter och kostnader under året samt över tid?
- Kapacitet – Vilken kapacitet har kommunen att möta finansiella svårigheter på lång sikt?
- Risk – Föreligger några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet?
- Kontroll – Vilken kontroll har kommunen över den finansiella utvecklingen?

Bedömning av god ekonomisk hushållning görs i tertialuppföljning samt årsbokslut.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Lagens syfte med en resultatutjämningsreserv är att kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare, under vissa omständigheter, kunna utnyttja denna när skatteunderlagsutvecklingen är svag. En resultatutjämningsreserv ska förhindra inlåsnings effekter av överskott och möjliggöra att ackumulerade överskott kan disponeras under perioder med lågkonjunktur. Resultatutjämningsreserven synliggörs inte i resultaträkningen utan i den till bokföringen sidoordnade balanskravsutredningen. I balansräkningen specificeras RUR som en delpost till det egna kapitalet.

Reservering av medel till RUR

Kommunallagen tillåter att reservering av medel till RUR får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 % av skatteintäkter och statsbidrag. Om kommunen har negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser ska gränsen för när reservering får ske uppgå till 2 % av skatteintäkter och statsbidrag.

Örnsköldsviks kommun

Reservering av medel till RUR får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 2 % av skatteintäkter och statsbidrag.

Eventuell reservering av medel till RUR fastställs av kommunfullmäktige i samband med bokslut.

Användning av medel från RUR

Kommunallagen anger att medel från RUR får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Enligt förarbetena kan en prognos av det årliga skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, användas som riktvärde för när användning av medel från RUR får göras. Om prognosen understiger genomsnittet kan reserven användas.

Medlen från RUR ska täcka negativa resultat, d.v.s. så mycket som krävs för att balanskravsresultatet som mest ska komma upp till noll.

Örnsköldsviks kommun

Användning av medel från RUR kan ske då balanskravsresultatet är negativt samtidigt som förändringen av årets skatteunderlag understiger det 10-åriga genomsnittet. I bedömningen av skatteunderlagets utveckling ska SKR:s decembercirkulär användas.

Budgeterad användning av medel från RUR tillåts inte. Eventuellt användande av medel från RUR fastställs av kommunfullmäktige i samband med bokslut.